

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Eadem Terra Sancta à Christianis violata, Christianis erepta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

fianos è Terra Sancta ciecit, & solum vertere coëgit. Historiam dabo.

Inter Cislertienses, quidam Religiosus vixit, nomine Gulielmus, qui antè, quàm se ordini illi addiceret, ad Traiectum inferius, Canonicum agebat. Is maioribus annis, Cruce signatus, mare traiecit, vt Dominicum sepulchrum visitaret. Nondum nauis, quà vehabatur, portum Achonis attigerat, cùm ante auroræ ortum, adhuc obscura nocte, in diuersis circa ciuitatem locorum spatijs, ignes non pauci, instar facularum, apparuerunt vectoribus, qui cùm è nautis sciscitanti essent, quidnam ignes illi portenderent, aut essent? Nautæ dixerunt, existimare se, tempore æstiuo, ad liberiolem frigidiolemque auram captandam ciues extra urbem tentoria posuisse, in quibus ad nocturna lumina lustrarent, quemadmodum & in Hispania, alijsque regnis ac prouincijs fieri assolet. Hac opinione persuasi, sine omnis periculi metu, nauim in portu Achonis appulerant. Eo autem tempore, quod erat, regnante Friderico Romanorum Imperatore, ob Christianorum peccata, Terra Sancta venerat in Saladini regis Syriæ potestatem, cuius filio Noradino obuinit Achonis portus cum ciuitate ipsa, quam Saraceni occupauerant. Quoniam autem Noradinus mitis erat ingenio, & natura beneficus, conspecta Christianorum nauis, & causa aduentus haud difficulter diuinata, nobilem quemdam linguæ Gallicæ gnarum iussit triridem conscendere, atque aduenis obuiam ire, eisque comiter salutatis dicere, ne quid hostile timerent, neminem eorum aut vitam amissurum, aut libertatem. Pro qua gratia Nobilis quidam Germanus lethaler decumbens, per eundem, qui venerat, legatum regi Noradino loriam, galeam, clypeum, ensen, ceteraque arma, & cimelia sua, honoris causa, transmisit, etiam atque etiam rogans, vti fratres suos, qui vnà aduecti fuerant, haberet commendatos; se obseruantia ergo illi mittere ea arma, in quibus trium annorum spatio uouerit, Christo militare; sed quia clarè agnosceret, aliud Deum uelle, melius ea nusquam alio loco posse collocari. Cum his iussis & alij ire nuntij, inter quos, ob linguæ Gallicæ peritiã, etiam erat supra nominatus Gulielmus, qui Saraceno Principi munera presentarent. Accepit tam legatos, quàm munera hilari animo Noradino.

Vuuu 2

radians,

II.
Cesarius Heisterb. lib. 4.
Illustr. hist.
cap. 15.

radinus, singulisque inspectis, atque osculo honoratis, dixit, se metipsum venturum, ut ægrum viseret. Æger tamen interea iam expirauerat, quem appenso lapide in mare deiecerant nauaræ. Sed ne, eo non apparente, aliud suspicaretur rex Saracenus, alium quemdam non minoris nobilitatis virum morbo extremè afflitum in locum lectumque eius reposuerunt. Alterum sol exortus ubi diem fecit, primò manè Rex ad littus venit, magna satraparum caterua comitante. Ibi diuerso colore pictas naues comitatu impleuit, tandemque & ipse conscensa prætoria naue ad Christianos accessit, ac primò quidem pro transmissis sibi lautissimis magnificè gratias egit; mox ægroto ponè lectum assedit, & cum medico, quem secum adduxerat, de morbo decumbentis, deque modo eum sanandi disputauit. Tum etiam quædam nobilissimi generis poma ei obtulit, quæ dicebat, non procul Damasco, in patris sui horto creuisse. Tandemque addebat, *Propter te, omnibus Christianis benefaciam.* Pluribus postea vltro citroque dictis, ægroto pariter ac ceteris valere iussis, potestatem dedit eundi & redeundi è locis Sanctis, ac, ne eos quisquam læderet, signo sibi regali munus dimisit. Redeuntem regem atque nobilem, qui primò missus fuerat, officio humanitatis comitatus est initio nominatus Gulielmus, qui inter eundem interrogatus est, *Quo modo Christiani, in patria illius seruarent legem Christianam?* Ille verecundatus fateri, quod res erat, respondit, *Satis bene.* Quo responso audito, Admiraldus, Ego, inquit, exponam tibi legem Christianorum, qui in hac regione degebant. Pater meus, quia erat inter eminentiores, misit me iuuenem ad regem Ierosolymitanorum, ea conditione & lege, ut apud illum Gallicum discerem idioma, ille autem vicissim filium suum parenti meo remitteret, ut linguam Saracenicam disceret loqui. Hinc mores & vitam Christianorum ad vnguem teneo. Igitur, quæ audiui, quæque hisce oculis meis usurpauit, tibi referam. Ita tunc Christiani Ierosolymis vixerunt, ut nullus adeò diues esset, qui lucri causa, & pro pecunia vel sororem, vel filiam, vel, quod execrabilius erat, uxorem propriam luxuriæ ac libidini peregrinorum non exponeret. In compendio dicam, ita vniuersi gulæ & carnis illecebris dediti erant, ut si eos de moribus æstimares, nihil prorsus à pecoribus differrent. De superbia

superbia quid dicitur? ea ad eò eis dominata est, ut numquam sibi satisfacerent in vestibus suis incidendis, stringendis, prætexendis, acu pingendis, auro illudendis, fimbria, limbo, achanto variandis. Atque ut cetera taceam, tot fuerunt vel in solis calceis mutationes, tot nouitates, tot vanitates, ut putares, eos aliud nihil dies noctesque cogitasse, quàm quo pacto vnus alterum vestimentorum pompa superaret. His recensitis adiecit: *Considera vestimenta mea, calceamenta mea, quàm sint rotunda, quàm ampla, quàm simpliciter & humiliter formata.* Habebat autem Admiraldus iste, ut retulit idem Gulielmus, manicas laxas ritu monachorum, nulla erat in vestibus plicarum multiplicitas, nulla curiositas, licet ipsa vestium materia foret satis pretiosa. Postquam igitur & simplicem Saracenorum habitum, & Christianarum vestium insolentem superbiam satis demonstrauit, hoc demum egregium epiphonema, coronidis loco, addidit: *Ecce, ista sunt vitia, propter qua eiecit Deus Christianos superbos & luxuriosos de terra ista: non enim diutius potuit tantas illorum iniquitates sustinere. Putas, quia nostris viribus obtinuerimus illam? nequaquam.* Ad extremum etiam hunc adiecit, seu colophum, seu colophonem: *Neminem ex Regibus vestris timeamus, neque ipsum Imperatorem vestrum Fredericum: sed, sicut legimus in libris nostris, Christianus Imperator quidam surgat Otto nomine, qui terram hanc cum ciuitate Ierusalem cultui Christiano restituet.* Nos ista audientes, addit narrator, *sperabamus, quia propheta illa implenda esset in Ostone Imperatore Saxone, qui ante aliquot annos defunctus est.* His ita Achone dictis gestisque, Noradini quoque pater Saladinus admodum fuit erga Christianos humanus. Et si enim ab eius exercitu Christianorum copiarum partim essent deletæ, partim captæ, partim dissipatæ, tamen reliquias ciuitatum, quæ se vltro dederunt, in iisdem ciuitatibus manere, atque vitam degere permisit, diligenti licet custodia adhibita, ne quid mouerent. Sed quia nec dum Christiani in Terra Sancta sanctè vixerunt, denuò iram diuinam in se prouocârunt. Itaque tempore aliquo elapso Saladinus inquisiuit, quo se modo gererent Christiani? Cui responsum est, haud aliter eos viuere, atque pecudes intellectu carentes, atque in pastum abiectas. Nam totam eorum occupationem esse, ludos, comestiones, comotationes, lu-

xum & illecebras voluptatum. Hæc ubi intellexit Saladinus, ira vehementer concitatus, seuerè mandauit, vt quidquid de Christianis reliquum esset, è ciuitatibus omnibus expelleretur.

III.

His ita denarratis, exclamauit Apollonius: *Prò, quod ab horret Iudæus, & quod execratur paganus, hoc quasi pro lege habes Christianus! Mihi exclamare libet, Prò cæcitatem Christianorum, qui alieno exitio sapere non didicerunt! Sciunt Iudæos, templum, ciuitatem & Terram Sanctam, impietate sua perdidisse; nõrunt ibi Christianos pietate ac religione sua possessionem accepisse; & non vident contrarijs moribus se se omnia rursus amisisse? Enimuerò neque illud vident; etiam quæ adhuc habent in manibus bona, ob vitæ improbitatem, ad hostes abire posse? Non tolerauit Saladinus Christianos in vrbibus suis, ob improbitatem, & Deus eos toleret in Terra sua? Et terra infecta est ab habitatoribus suis: ait Propheta, quia transgressi sunt leges, mutauerunt ius, dissipauerunt sedus sempiternum. Ob quam rem & Deus eos è Terra eiecit, ne porò ab impijs habitatoribus inficeretur; eaquæ mala induxit, quæ illic Propheta recenset. Quocirca & D. Augustinus eos reprehendit, qui bona, quibus donabantur, fato suo, mala autem, quibus vexabantur, Christo nostro imputabant, cum potius deberent, si quid rectè saperent, illa qua ab hostibus aspera & dura perpeffi sunt, illi diuina prouidentia tribuere, quæ solet corruptos hominum mores bellicia emendare atque contere: itemq; vitam mortalium iustam atq; laudabilem talibus afflictionibus exercere, probatamq; vel in meliora transferre, vel in his adhuc terris, propter vsus alios detinere. Illud verò, quod eis vel vbiq; propter Christi nomen, vel in locis Christi dicatissimis & amplissimis, ac pro largiore misericordis ad eapacitatem multitudinis electis, præter bellorum morem truculenti barbari pepercerunt, hoc tribuere temporibus Christianis: hinc Deo gratias agere, hinc ad eiu nomen veraciter currere, vt effugiant pænas inferni. Hæc eadem quæ Augustinus Ethnicis dicit, dici possunt omnibus ab Ecclesia Catholica alienis; immò ipsis quoque Catholicis religionis tepiditate & defectu, morumque malorum enormitate, Deum ad iram, & arma prouincijs regnisque iniicienda, prouocantibus. Ac ne prolixè reperam, quæ Saluianus clarè grauitèrque scribit de Afris; neque quæ Victor Vticensis de persecutione Wandalica aliquot*

Isa. 24. 5.

S. Augustin.
lib. 1. De ci-
uit. cap. 8.

libris